

Over het ravijn

Gemeenten vrezen financieel 'ravijn': extra tekort van vijf miljard euro

Voor vijf Twentse gemeenten dreigt het financiële ravijn: onvoldoende voor financiën

De gemeenten Almelo, Haaksbergen, Twenterand, Borne en Tubbergen moeten dringend bijsturen om niet in financiële problemen te komen. Tubbergen rijdt op een blinde muur af, als het niet snel anticipeert op komende bezuinigingen van het Rijk.

■ NIEUWS

Accountant BDO: grote financiële tekorten bij gemeenten, terwijl taken groeien

Gemeenten verwachten in komende jaren gezamenlijk tekort van ruim 5 miljard

Zo worden de gemeenten kapotbezuinigd (en dit ga je daarvan merken)

Kamer vreest 'ravijnjaar 2026' voor gemeenten

Onder meer de SP, GroenLinks/PvdA en Volt roepen demissionair minister de Jonge op snel iets te doen aan de dreigende financiële kloof.

📄 ANP 📅 18 oktober 2023

Driekwart gemeenten hebben gigantische financiële tekorten: wat betekent dit voor de inwoners? (21 januari...)

Gemeente Almelo zet zich schrap voor financieel zwaar jaar 'Het Rijk is geen betrouwbare partner'

Hoe komen gemeenten aan hun geld?

Gemeentefonds

Vraag: wat is een juiste omvang van het gemeentefonds?

Normeringssystematiek

Hoe wordt de bijdrage uit gemeente- en provinciefonds geïndexeerd voor loon-, prijs- én volumeontwikkelingen.

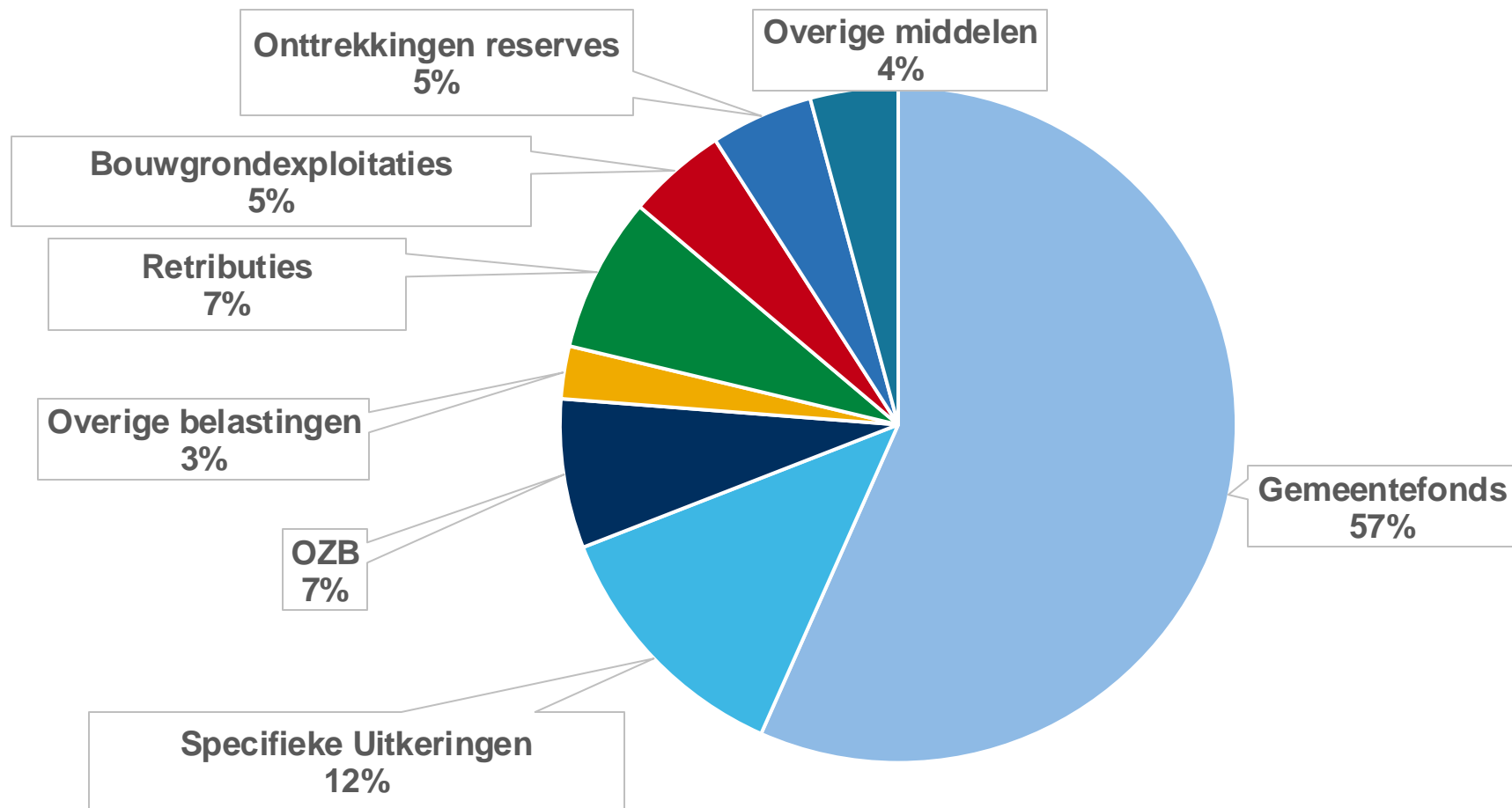
Eigen inkomsten

Wat is het belastinggebied van gemeenten? Op welke andere gebieden kunnen ze eigen inkomsten genereren?

Nieuwe taken

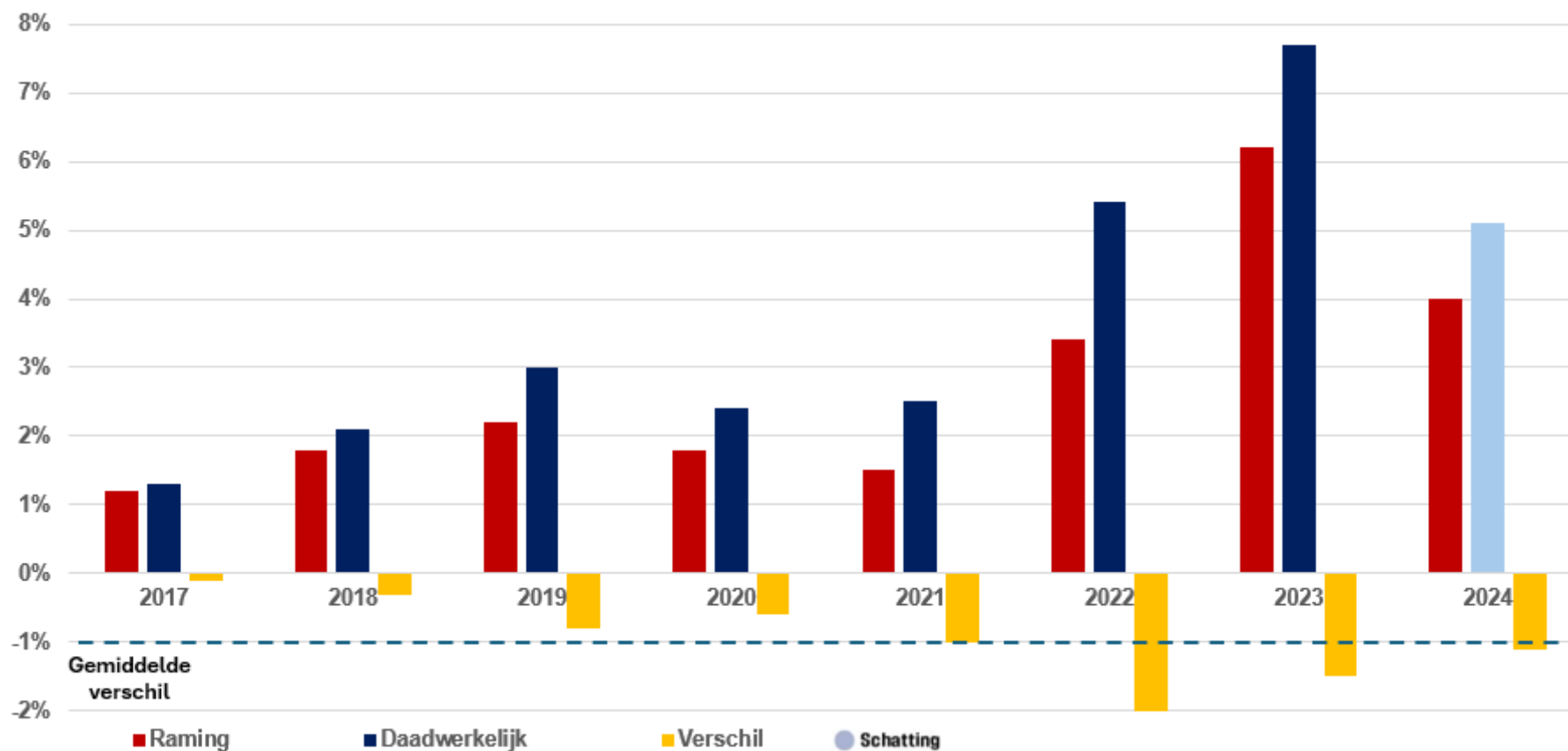
Hoe worden de financiële consequenties van nieuwe taken of wijziging van bestaande taken van gemeenten en provincies systematisch in kaart gebracht en van een passend antwoord voorzien?

Inkomsten van gemeenten (begroting 2023)

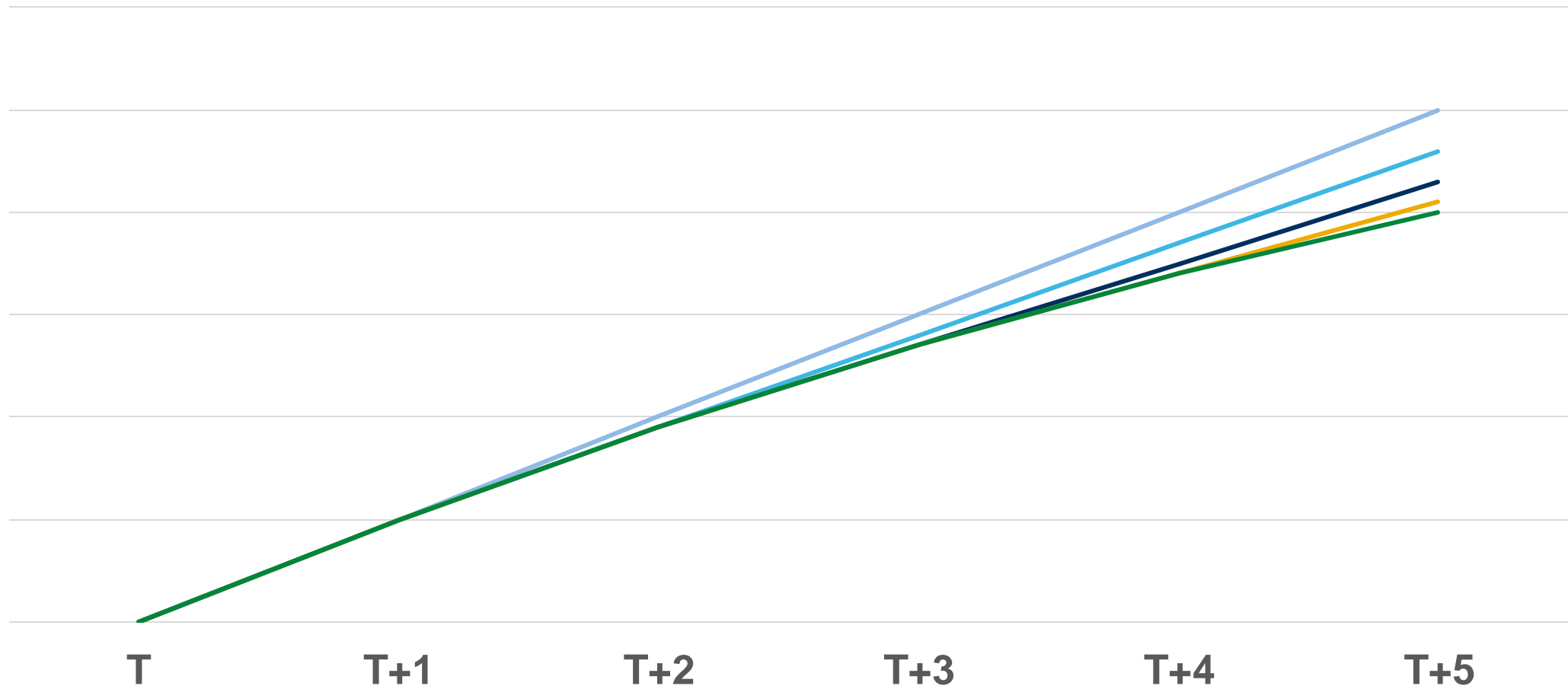

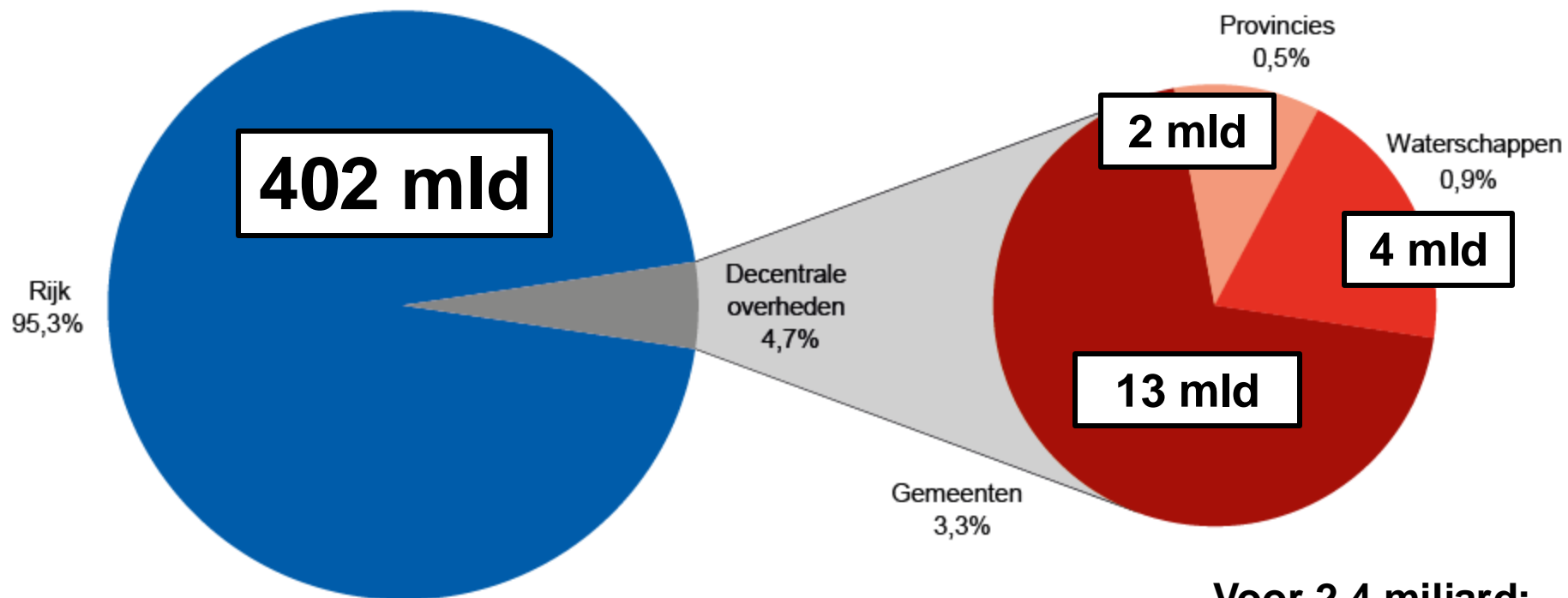
Iets over ramingen...

... en waarom elk jaar 1% minder een probleem is.

Eigen inkomsten

Voor 2,4 miljard:

- Moet het rijk de lasten met 0,55% verhogen
- Moeten gemeenten de OZB met 18,5% (en eigenlijk 40%) verhogen

Het Ravijn

Het Ravijn: de directe oorzaak

- In het coalitieakkoord Rutte 4 (december 2021) staat:

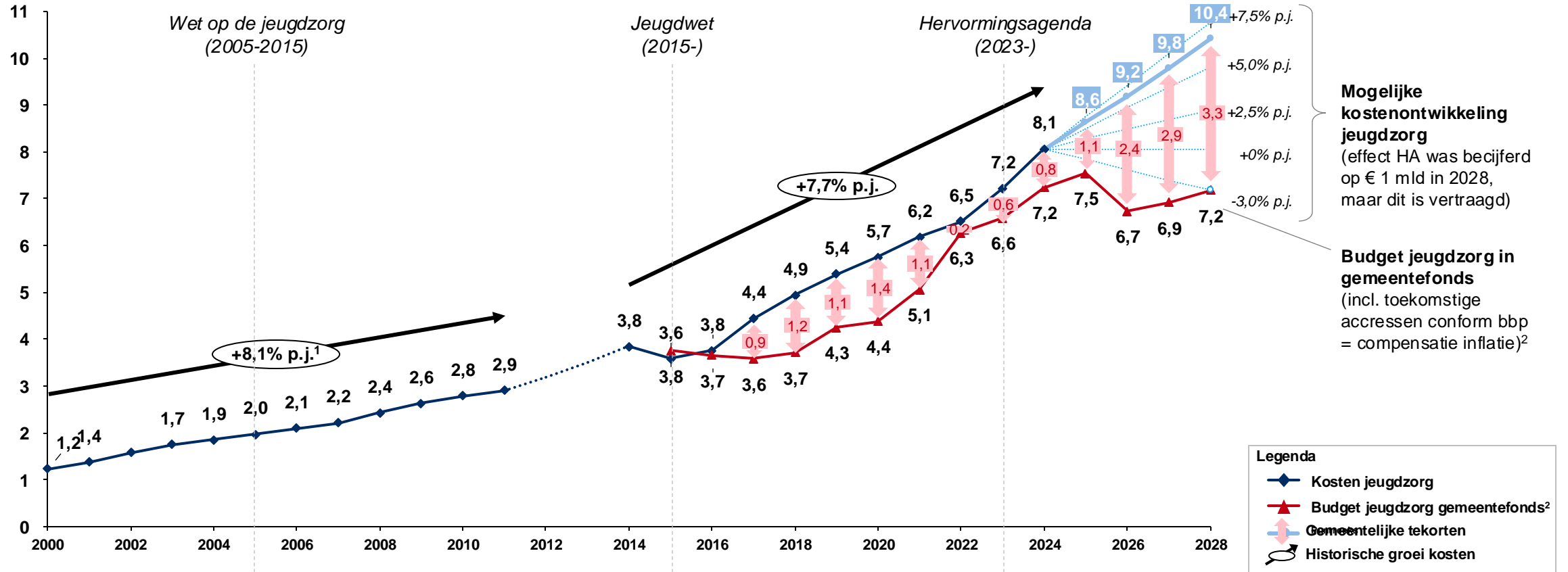
Om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssysteem voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken.

- Financiële vertaling (in de Startnota Rutte 4): ‘het ravijn’ – huidige stand €2,3 mld.

Kosten jeugdzorg¹ vs. budget, Nederland, 2000-2024

€ mld

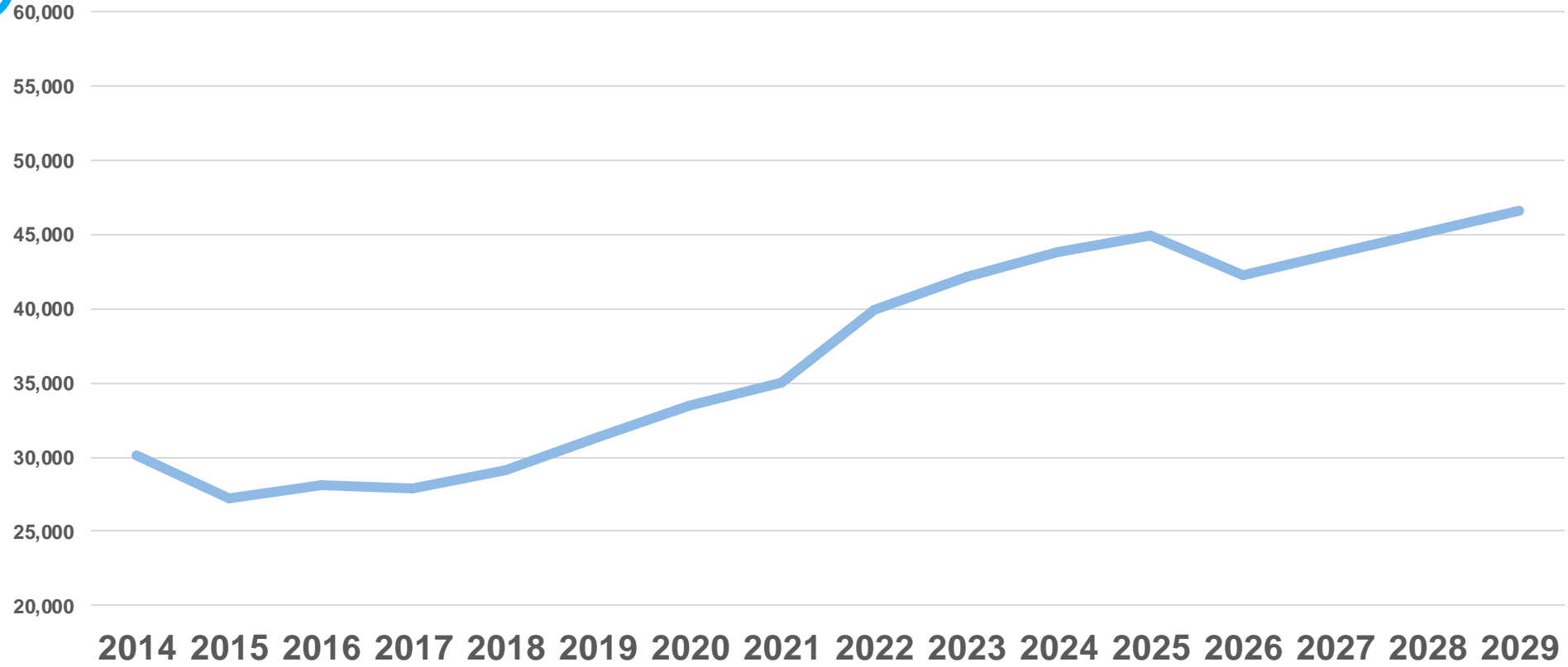
INDICATIEF

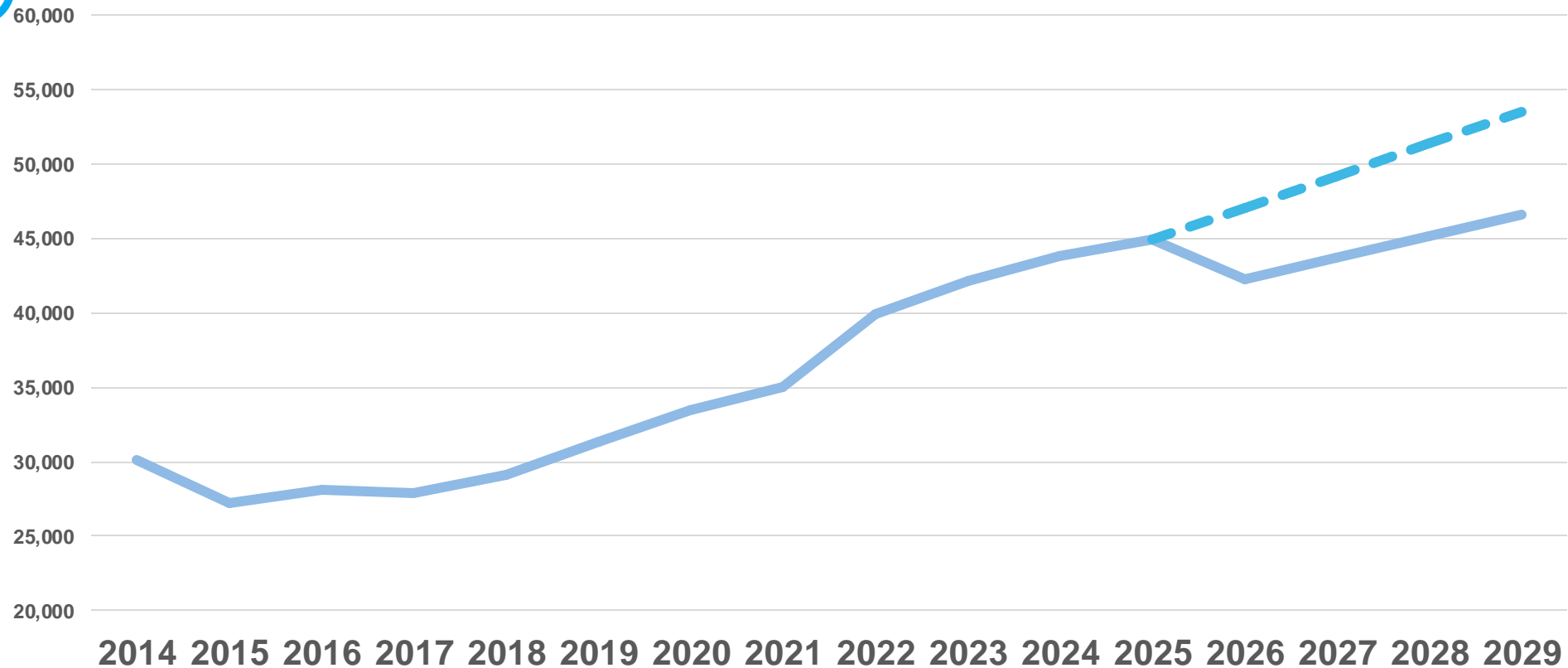
Mogelijke kostenontwikkeling jeugdzorg
(effect HA was becijferd op € 1 mld in 2028, maar dit is vertraagd)

Budget jeugdzorg in gemeentefonds
(incl. toekomstige accresen conform bbp = compensatie inflatie)²

1. Historie 2000-2011 is niet één-op-één vergelijkbaar (door stelselverandering 2015), maar geven wel beeld van historische groei; gebaseerd op SCP 'Groeit de jeugdzorg door' (2013), gecombineerd met indexatie (via NZa).
 2. Conform definitie Meerjarig Financieel Kader zoals afgesproken in Hervormingsagenda, aangevuld met CPB-raming in kader bbp-indexatie (CPB-raming september 2024, ca. 4% p.j. gemiddeld). Deze reeks bevat dus al een correctie voor de verwachte toekomstige indexatie voor volume/prijs-ontwikkeling.
 Bronnen: SCP; NZa; AEF; Improven/AEF; Improven; MFK Hervormingsagenda; CPB raming; VNG analyse

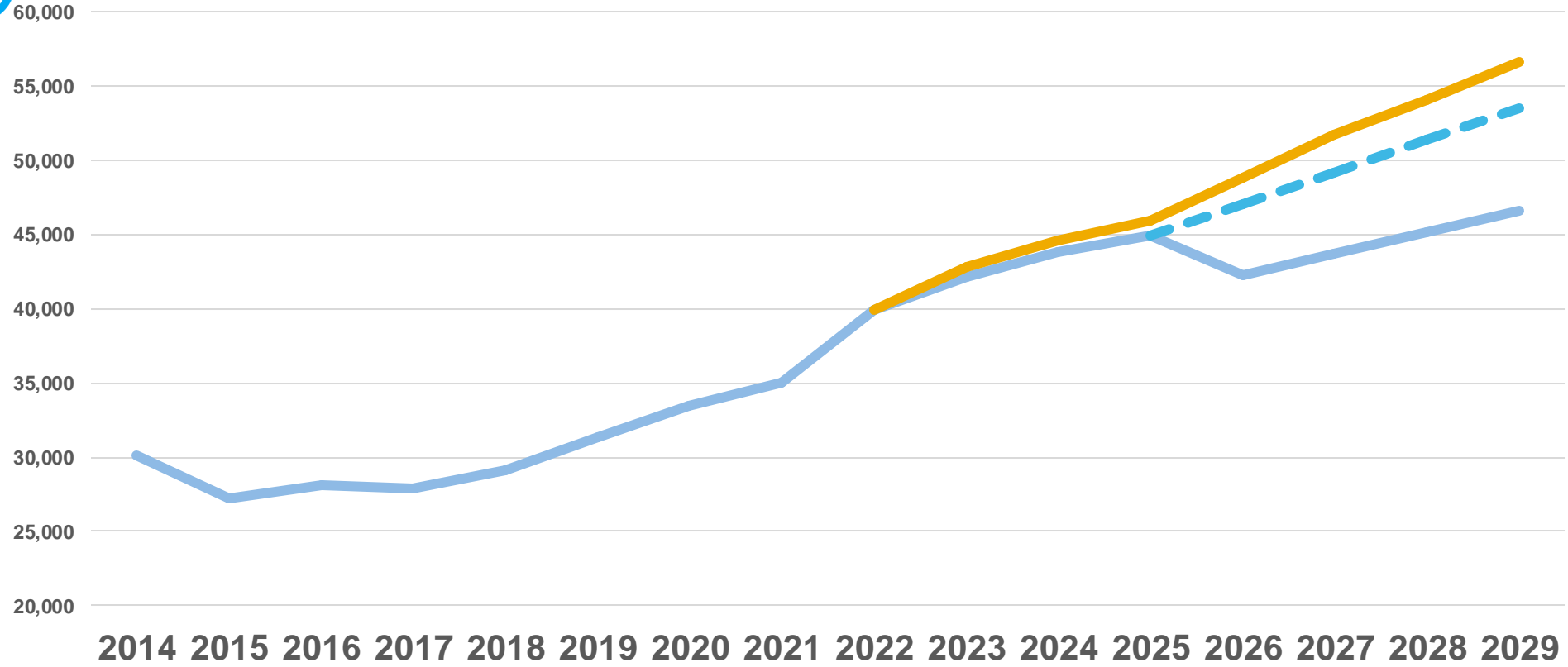

— Reeks gemeentefonds

— Reeks gemeentefonds

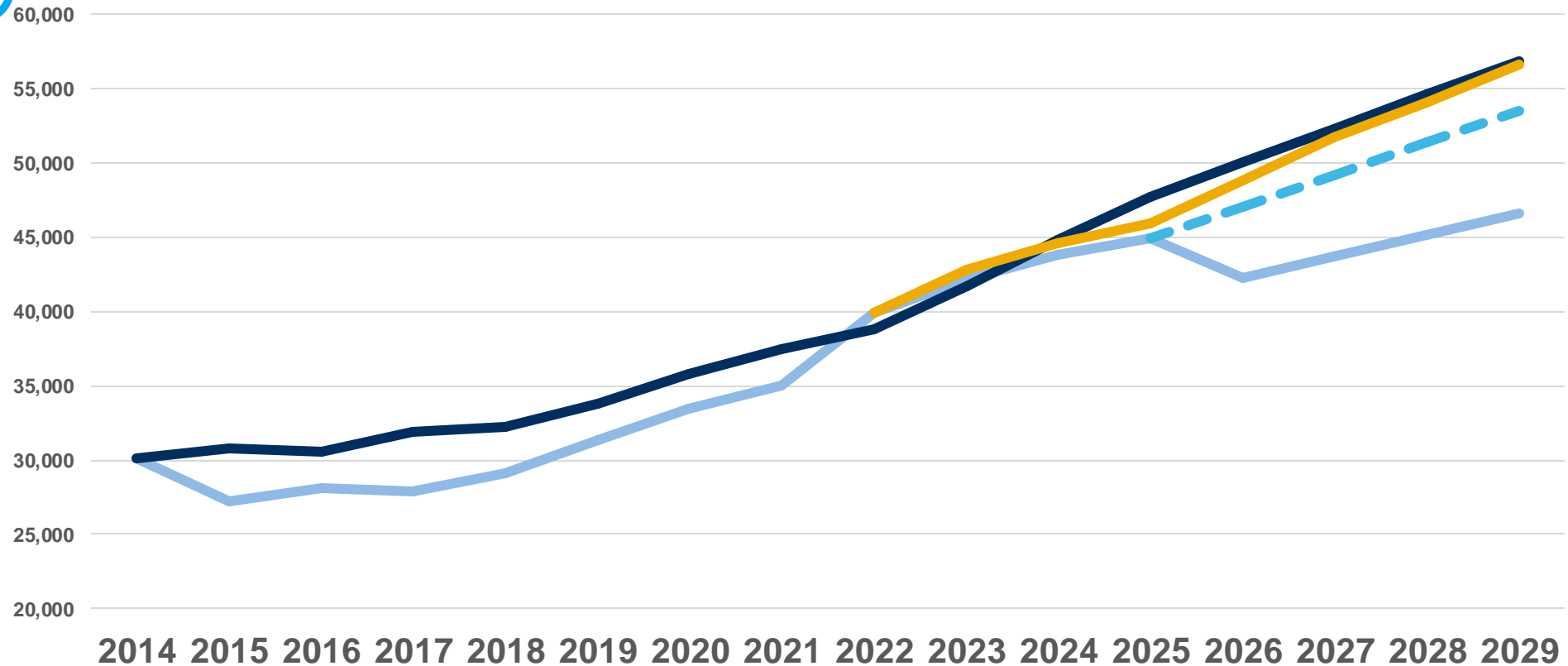
- - Reeks zonder ravijn

— Reeks gemeentefonds

- - Reeks zonder ravijn

— Reeks zonder ravijn en met volledige compensatie jeugdzorg

— Reeks gemeentefonds

— Reeks zonder bezuinigingen decentralisatie (excl. Corona en Oekraïne)

- - Reeks zonder ravijn

— Reeks zonder ravijn en met volledige compensatie jeugdzorg

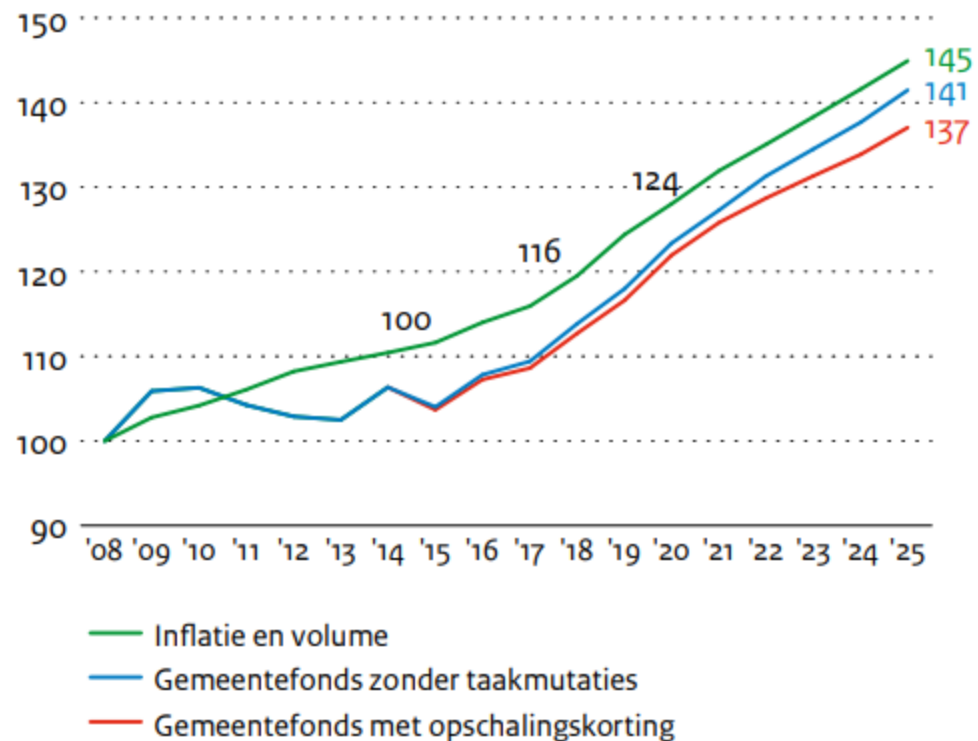
Eigenlijk zijn er dus 3 ravijnen...

- Het ravijn van Rutte 4: een 'onrechtmatige' korting op het gemeentefonds
- Het ravijn van de jeugdzorg
- Het ravijn van de ramingen

En BZK zegt het zelf ook...

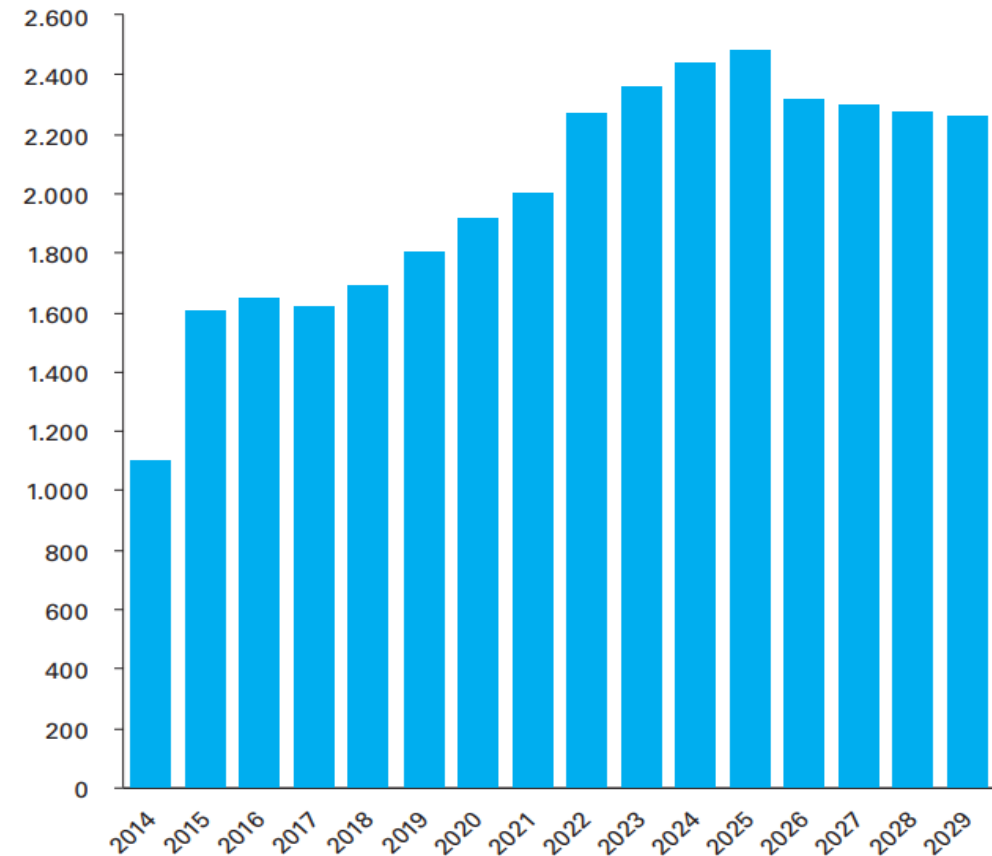
Staat van het Bestuur 2020 (!)

Figuur 24 Ontwikkeling gemeentefondsuitkering en inflatie en volume, (index, 2008 = 100) 2008-2025

Gemeentefondsbeegroting 2025

Figuur 3 Uitkeringen gemeentefonds in € per inwoner per jaar

Wat gebeurt er als er niets gebeurt?

- Gemeenten zijn nu bezig met voorbereiden begroting 2026-2029
- 342 verschillende verhalen, maar rode draden zijn:
 - Investerings (scholen, buurthuizen, sporthallen, woningbouw) uitstellen
 - (Noodzakelijk) onderhoud uitstellen (groen, wegen, bruggen)
 - Beperken doelgroepen/regelingen (armoede)
 - Verhogen belastingen (OZB, toeristenbelasting)
- VNG-disclaimers Woontop, Zorgakkoord
- Meer gemeenten onder provinciaal toezicht

Lees meer: [Gemeenten vallen in financieel ravijn](#)